

הפלות

מגישה
פז לזר

מעוצב:גופן: 18 נק', גופן עבור עברית ושפות אחרות: 18 נק'

מעוצב:גופן: 20 נק', גופן עבור עברית ושפות אחרות: 20 נק'

מעוצב:גופן: 18 נק', גופן עבור עברית ושפות אחרות: 18 נק'

מעוצב:גופן: 48 נק', גופן עבור עברית ושפות אחרות: 48 נק'

מעוצב:גופן: 18 נק', גופן עבור עברית ושפות אחרות: 18 נק'

נושא העבודה

הפלות

מגישה

פז-לזר

ת.ז. 206668105

רח' פיק"א 18 פתח תקווה

טל' 050-9170062

בית ספר - תיכון אחד העם

המנחה: יחיאל שרע

אוניברסיטת בר-אילן

מעוצב: גופן: 18 נק', גופן עבר עברית ושפות אחרות: 18 נק'

מעוצב: גופן: 18 נק', לא מודגש, גופן עבר עברית ושפות אחרות: 18 נק', לא מודגש

מעוצב: גופן: 14 נק', לא מודגש, גופן עבר עברית ושפות אחרות: 14 נק', לא מודגש

מעוצב: גופן: 14 נק', גופן עבר עברית ושפות אחרות: 14 נק'

מעוצב: גופן: 18 נק', לא מודגש, גופן עבר עברית ושפות אחרות: 18 נק', לא מודגש

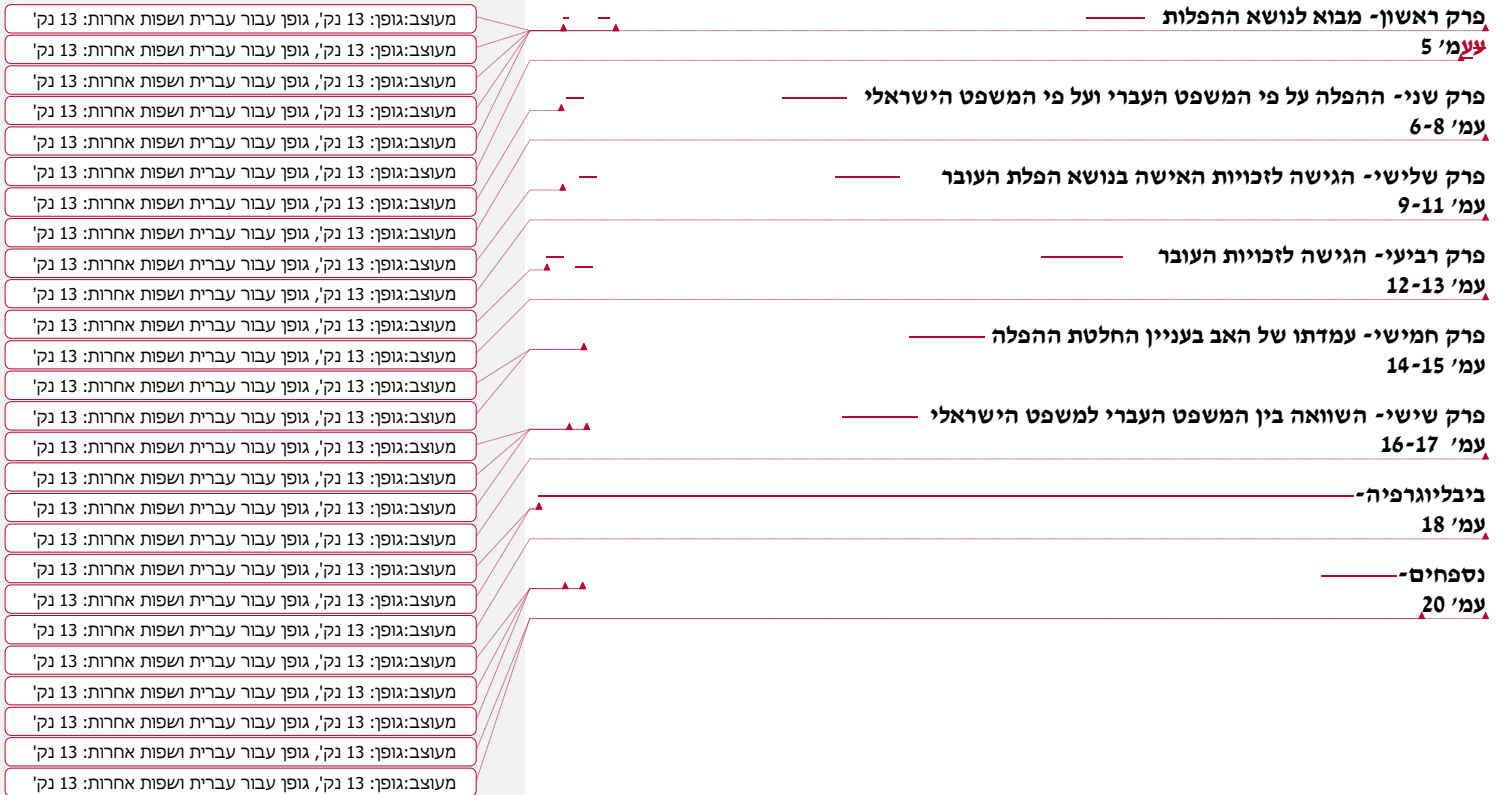
מדוע דווקא נושא ההפלות?

אני בחרתי בנושא "הפלות" לאחר שדנו עם המרצה לגבי פסק דין בנושא זה, וכמו כן דנו בשיעור לגבי מהות ההפלה – העמדות השונות של המינים בהחלטת ההפלה. דיון בנושא זה העלה בי שאלות והשערות שברצוני למצוא להן תשובות, ולכן ביקשתי לחקור את הנושא ולהתעמק בו.

נושא זה מאד עניין אותי מכיוון שאני דוגלת בשוויון בין נשים לגברים.

אני בודקת בעבודה זו האם הפלה היא רצח, מהי מידת מעורבות הגבר בעניין ההחלטה ומהן זכויותיה של האישה אל מול זכויות העובר.

תוכן עניינים

פרק ראשון

מבוא לנושא ההפלות

עבודתי תעסוק בעמדתם המשפטי של האישה, העובר והגבר בהחלטת עניין ההפלה. סוגיית הפלות מציגה בפנינו בעיה מוסרית במה עומד חופש הבחירה של האם אל מול זכותו של העובר, שאינו יכול לדבר ולהגן על עצמו, לחיים.

בעבר לאישה לא היו זכויות שוות לזכויותיו של הגבר, וכמו כן לא הייתה לה עמדה להגן על גופה ועל חייה וכן על החלטתה בעניין הפלת עובר.

לעומת זאת, לגבר היו זכויות בנושא, אך כיום אין כלל משמעות לעמדתו בעניין ההפלה.

את עבודתי חילקתי לפרקים:

1. זכויות האישה בעניין ההפלה

2. זכויות העובר

3. עמדת הגבר בהחלטת עניין ההפלה

בכל פרק ופרק פירטתי על נושא "ההפלה" במשפט העברי והן במשפט הישראלי.

נוכחתי לגלות שנושא זה מעמיק, והוא בעל עמדות ודעות שונות.

בנוסף, גיליתי שיש הבדלים מהותיים בין שני הדינים לגבי ההפלה, יש עמדות במשפט העברי

שהעניקו זכויות ובמשפט הישראלי ששללו זכויות, וכן ישנן עמדות הפוכות.

פרק שני

ההפלה על פי המשפט העברי ועל פי המשפט הישראלי

הגדרתו הנורמטיבית של המושג "הפלה": "הפלה מוגדרת כהפסקת הריון, קודם שהעובר נעשה בר-קיימא.¹ מבחינה מדעית, כאשר ההפלה מתרחשת בתקופה שלפני 12 שבועות הריון, היא מוגדרת כ"הפלה מוקדמת", וכאשר היא מתרחשת לאחר תאריך זה, ועד 20 שבועות הריון, היא מוגדרת כ"הפלה מאוחרת".

הגדרה אלטרנטיבית ל"הפסקת הריון" היא "כל פעולה הגורמת בין במישרים ובין בעקיפין למות העובר ברחם או למותו עקב לידה מוקדמת, ללא תלות בגיל ההיריון.² ישנם שני סוגים של הפלות: ספונטאנית ומלאכותית.

ההפלה הספונטאנית בעלת צורות שונות: צפויה, מאיימת, בלתי נמנעת, בעלת נטייה ונדחית. ההפלה המלאכותית - מחולקת לשתי קבוצות עיקריות: הפלה רפואית שנעשית, לפי החוק, על ידי רופא, והפלה פלילית המבוצעת בניגוד לחוק. ההפלה המלאכותית עשויה להתקיים מכמה סיבות:

היריון לא מתוכנן כתוצאה מאונס, היריון לא מתוכנן כשהאם אינה מעוניינת או מסוגלת מבחינה כלכלית לאורח חיים תקין לתינוק, גילוי בעבר מומים מולדים והריון שיש בו סכנה לבריאות האם.

גישת המשפט העברי בנושא ה"הפלות"- על פי משנת "מסכת אהלות" אם ישנו חשש לבריאות האישה או ישנו חשש למוות, או התקשתה האישה ללדת, ניתן לעשות הפלה כדי לשמור על בריאות ושלמות גופה של האישה. אך, אם רובו של העובר יצא מגופה של האישה, אסור להפיל

¹ "הפלות מלאכותיות בהלכה ובחוק הישראלי", דניאל סינקלר, פרשת משפטים, תשס"ה, גיליון מס' 195.
² הפלה" אנציקלופדיה הלכתית רפואית ליקט ערך והעיר: פרופ' אברהם שטיינברג כרך ו', ירושלים תשנ"ו 1996.

את העובר מפני שישנו משפט ב"מסכת אהלות" שאין דוחים נפש מנפש ולכן אסור להפילו אחרי שיצא רק לפני הלידה עצמה אינה התחילה, ואז נפש האם עדיפה על פני נפש העובר.

על פי רש"י, פירוש צמד המילים רובו של העובר:

*חלק מגופו של העובר

* רוב ראש העובר

במקורות כתוב על נושא "אין איסור בתורה על הפלה" מותר לאישה לעבור/לעשות הפלה, אך ישנו איסור על כך שההפלה נעשתה בעקבות מעשים מוסריים, ושהם עושים את הפלה בשביל הסתיר מעשים לא מוסריים הלו.³

בנוסף, במקרה שכתוב על נושא "הפלה" על ההבדל בין בני נח לבני ישראל באיסור הריגת עובר; בן נח שהרג עובר מקבל עונש מוות, לעומת זאת יהודי שהרג עובר אינו מקבל עונש מוות, והסיבה לכך היא שכאשר התורה ציוותה עליהם לא לרצוח היא הוסיפה שם את המושג עם העובר, ואילו שציוותה התורה את ישראל שלא לרצוח, לא נוסף שום רמז על איסור הריגת עובר.⁴

אך, ישנם מקורות האומרים שאף שאין איסור בתורה על הפלת העובר, אך רק אם ההפלה נעשתה מפני שהיה חשש לבריאות האישה, אך אם אין חשש זה, ישנו איסור על האישה להפיל את עובר.⁵ סוגיית ההפלות במשפט הישראלי התחילה מאז קום המדינה כשאך עלה החוק שנשים צעירות הרות יכולות להפיל את עוברן, כאשר ההיריון אליו נכנסו לא היה מתוכנן, והפלה הייתה נחשבת כדרך הפשוטה לפתרון הבעיות הנורמות חברתיות אצל הנשים הצעירות.⁶

אך, המחוקק הישראלי מצא בעיה בחוק זה מפני שמצד אחד ההפלות שנעשו דרך חוק זה היו הכרחיות לאותם המקרים של נשים צעירות, ומצד שני החוק חל על כל אישה ההרה בשנות השבעים. הפתרון לדילמה זו היה איסור על הרופאים שטיפלו בנשים ההרות לאשר את ההפלה היזומה, ולכן בעקבות פתרון זה רוב ההפלות היו לא חוקיות באותה התקופה. לאחר מכן, החליטו לתקן את החוק ולשנותו, כאשר בשנת 1977 ההפלות היזומות היו מאושרות גם מבחינה חברתית תרבותית, אך החוק שונה בפעם השלישית והוחלט שלא לאשר הפלות יזומות

³הפלות מלאכותיות בהלכה ובחוק הישראלי, דניאל סינקלר, פרשת משפטים, תשס"ה, גיליון מס' 195.

⁴ פניני ההלכה, הרב אליעזר מלמד.

⁵ פניני ההלכה, הרב אליעזר מלמד

⁶ הפסקת הריון - היבטים משפטיים, מוסריים והלכתיים גיל בנארי, 2012.

שלא נובעות מהמקרים היודעים, כגון: גילוי עריות או הריון מחוץ לנישואין ובריאות האישה. בעקבות כך, מספר ההפלות הלא חוקיות נשאר אותו המספר כמו לפני כניסת החוק החדש לרפורמה, אך אף רופא עד אז לא נענש בשנת 2007 פורסם חוזה המנכ"ל שרופא המבצע "איסור הפלה" עונשו מאסר חמש שנים.

לאחר מכן הוקמה הועדה שכאשר נערה/אישה אשר נכנסה להריון תוכל לפנות לוועדה המורכבת משלושה אנשים, והיא הייתה רשאית לקבל החלטה בנוגע לאישור הפלה, אם ראתה שההפלה נעשתה בעקבות אחד מהמקרים היודעים בחוק. בניגוד לכללים הנהוגים בחוקים אחרים, לפיהם אין שום ערך להסכמתו של קטין או קטינה, חוק ההפלות מסתפק בהסכמה מודעת של הקטינה ההרה.

החוק איננו מוגבל לגיל הנערה ואיננו מצריך הסכמה נוספת של אפוטרופוס או גורם משפחתי אחר למרות הסיכונים הידועים לבריאותה ולפוריותה של הקטינה העוברת הפלה כירורגית יזומה.

על פי המשפט הישראלי, הפלה יכולה להיגרם גם על ידי תוקף משפטי וגם כתוצאה ממצב בריאותה של האישה.

על פי המשפט הישראלי, הזכות להחליט האם להפסיק את הריון או להמשיכו הוא של האישה באופן מלא אך יכולה להיות התערבות מהצד של הועדה הרפואית.

פרק שלישי

הגישה לזכויות האישה בנושא הפלת העובר

בנושא ההפלה עולה שאלה האם לאישה יש זכות להחליט באופן מלא על החלטה, האם להפיל את עובר או להשאירו בבטנה ולגדל אותו, והאם לאב יש זכות להתערב בהחלטת האם. בנוסף, עולה גם התלבטות מוסרית כלפי העובר שבבטנה האם להפילו אם אין ביכולתה לגדלו או להשאירו בבטנה ולגדלו כנגד כל הסיכויים המפריעים לה בתהליך גידול העובר.

בעבר, במקורות, עקב תהליכים חברתיים, תפיסות תרבותיות ומוסריות האישה הייתה במעמד נמוך במשפחה, דבר הגרם לאלימות במשפחה כלפיה, מקרה זה קיבל חיזוק מהחוק לא כמו פשעים אחרים⁷ ולא הכירו באישה בתור בן אדם לכל דבר ובזכויות האישה כמו הגבר. האישה הייתה נחשבת בתור מישהי נבראת דרך צלעו של אדם, כלומר תלויה בו כפי שנאמר במקורות "את הפעם עָצַם מְעַצְמִי, וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי; לְזֵאת יִקְרָא אִשָּׁה, כִּי מֵאִישׁ לְקָחָהּ-זֵאת."⁸ לפי האמור לעיל, בעבר האישה הייתה בעלת זכויות דלות, ואינה שווה לזכויות הגבר, לפיכך ניתן להבין שלאישה, בעבר, על פי המשפט העברי בנושא "הפלת הבן", לא היה יותר מידי פריווילגיות. לפי המקורות, לאישה ההרה הייתה הזכות להפיל רק במקרה של פגיעה בבריאותה או בשלמות גופה.

אך, ישנם פסוקים שסותרים את הנאמר שמותר להפיל, רק אם ישנה סכנה לבריאות האישה, וטוענים שכאשר האישה נכנסת להריון גדל בתוכה נפש ואסור להפילו, גם אם בפועל יש סכנה לחיי האם.

כיום, מי שהולך לפי הגישה המסורתית, מקשיב לדעת הרב, כלומר אם הוא מקבל את הבקשה של האישה להפלה, כאשר הפלה אינה נעשתה בעקבות סיבה שאינה מחלה אצל הילד או סיכון של

⁷ זכות האישה לגופה-הזכות לאימהות, דר' נילי טבק, פורמה צור, רחל רכס
⁸ ספר בראשית, פרק ב', פס' 18-24

האם, אז יכולה לעבור הפלה. האישה. לפי האמור להועיל, גם כיום זכותה של האישה להפלת עובר בחברה המסורתית ובחברה החרדית נשללת ואינה תלויה ברוצה, אלה בתשובת הרב.⁹ מצד שני, יש את הצד של החברה ההולך לפי הגישה הנורמטיבית בארץ ונותנים לאישה את הזכות לבחור האם להפיל את בנה או להשאירו, וכאשר הגיעה להחלטה היא צריכה לפנות לוועדה לאישור בקשה זו. מנגד, יש הטעונים שעניין אישור הועדה שולל מהאישה את הזכות המלאה להחליט האם להפיל את עובר או להשאירו מפני שהאישה צריכה לחכות לאישור הועדה. עניין זה מוכיח שלאישה אין את הזכות להחלטה זו, אם האישה הלכה מנגד להחלטת הועדה ועדיין עברה הפלה למרות אישור הועדה, לא תישא האם באחריות פלילית אלא הרופא.¹⁰ הועדה יכולה לאשר את בקשת האישה להפלה רק כשאר הפסקת הריון נגרם כתוצאה ממקרים היודעים בחוק שאינם הולמים את הנורמות, כאשר גם גילה הצעיר של האישה נחשב אישור להפלת העובר.

בעקבות עניין קבלת הועדה להחלטה של האישה, נגרם פילוג בקרב הנשים העוברות הפלה פרטית ובין נשים החסרות אמצעים כלכליים לעבור הפלה פרטית וחייבות לפנות לוועדה לקבלת סיוע כלכלית בבית החולים על מנת לעבור את הפלה. אך, ישנה בעיה כשהן נקלעות לקשיים עקב החוק האוסר לעשות הפלה בלי אישורה של הועדה, לכן רואים שגם במשפט הישראלי זכות האישה נשללת, ואינה מתממשת בנושא החלטת הפלת עובר.¹¹ בנוסף, בעבר ועדת הפסקת הריון אישרה הפלות גם על פי סעיף זה המכונה ה"סעיף הסוציאלי", אך במהלך השנים נמחק הסעיף בשל לחץ מפלגות דתיות, וכיום אם הועדות מתחשבות בעניין הכלכלי, הדבר נעשה באופן לא רשמי.

רואים בפסק הדין פ/3212/18 שאנשי הכנסת הגישו בקשה לעתור חוק עניין הועדה ולבצע חוק חדש כי זה סותר את עקרון חופש החירות של האדם לעשות כרצונו, על כן מוצע בחוק זה לבטל את הועדה להפסקת הריון, ולהכיר בזכותה של אישה לבחור לבצע הפלה כזכות יסוד המוקנית לה, הזכות תוענק לאישה לפי רצונה ולא על פי רצון החוק או הועדה.

⁹ הפלה - ההחלטה שלך, ד"ר רונית עיר-שי, ימאר 2013

ראה להלן בעמוד ⁹

¹¹ בעד ונגד הפלות יזומות בישראל ובעולם, הצעת חוק ביטול ועדת הריונות (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011.

כיום, בשנות ה-2000, לאישה יש את הזכות באופן מלא לפנות לוועדה בעקבות רצונה להפיל את עובר ולאב העובר אין דעה בעניין זה.¹²

רבות מן הנשים המבקשות לממש את זכויות הפסקת ההיריון נאלצות לעשות זאת בקליניקות פרטיות, באופן בלתי-חוקי, כאשר האכיפה בנושא היא בעייתית.

לפי החוק, בישראל תהליך הפסקת ההיריון חייבת לקרות רק כאשר הסכמתן של הנשים נעשתה, ובתנאי שהן קיבלו את כל ההסברים אודות הסיכונים הכרוכים בהפלות, בלבד המקרים החריגים בהם האישה אינה כשירה להחליט החלטות כאלו ודרושה הסכמה של אפוטרופוס.

בנוסף גם החוק הפלילי נותן לאישה זכויות יתר בעניין הפסקת ההיריון.

¹². "זכות האישה לגופה-הזכות לאימהות", דר' נילי טבק, פורמה צור, רחל רכס.

פרק רביעי

הגישה לזכויות העובר

סוגיית הפלות מציגה בפנינו בעיה מוסרית במה עומד חופש הבחירה של האם אל מול זכותו של העובר, שאינו יכול לדבר ולהגן על עצמו, לחיים. לפי המקורות, ישנם חילוקי דעות כלפי זכותו של העובר כלפי היוולדותו של העובר לאוויר העולם. ישנם מקורות האומרים שהפלתו של העובר לפני שהוא יצא לאוויר העולם ניתן להפילו מהסיבות האישיות של אמו, והפלה זו לא תלווה בתוקף משפטי כמו שבדך כלל מלווה רצח. כאן רואים שזכותו של העובר לזכות לחיים נלקחת ממנו כי אמו אינה יכולה להביא אותו לעולם.

ההלכה היהודית קובעת את מעמדו של העובר בהתאם לשלבי התפתחותו, אולם גם כאן אין תמימות דעים: יש הטוענים ש"מתן נשמה לאדם משעת פקידה", כלומר שניתנה נשמה לעובר ברגע ההפריה. יש מקורות הטוענים שכאשר האם נכנסת להריון, גדל בתוכה נפש העובר, ואין להרגו, רק כאשר מסכן העובר את בריאות אמו ניתן להרגו.

מולם ניצבים אלו הבטוחים שרק משעת היצירה נכנסה בו נשמה, כלומר רק משקיבל העובר צורת אדם, שהעובר נכנס לקטגוריה של נפש, אך ורק אחרי שיצא לאוויר העולם. על פי סברה זו, ניתן להבין שהזכות לחיים נשללת מהעובר ונכנסת לתוקף רק כאשר יוצא לאוויר העולם והופך מעובר לבן אדם בעל גוף ומוח.

כאשר העובר גדל ברחם אמו אין לו עדיין תוקף משפטי וכן ניתן להרגו, אך מרגע שרובו של עובר יצא וחל איסור להרגו מפני שהוא מקבל תוקף משפטי, גם אם היוולדותו תסכן את האם¹³. על פי המשפט הישראלי, הגורם היכול לגרום בנוסף להפלת העובר הוא מחלה/מום ההתגלה במהלך תקופת ההיריון אצל העובר, ובמקרה זה האם יכולה לבחור האם להפסיק את ההיריון או להשאירו כאן.

¹³. "הפלות מלאכותיות בהלכה ובחוק הישראלי", דניאל סינקלר, פרשת משפטים, תשס"ה, גיליון מס' 195.

זכותו של העובר לחופש הביטוי, לבטא את בחירותו אם למרות בעיות אלו רצו לחיות ולשרוד או שאמו תהרגו.

נימוקי השופטים עלולים לבלבל את המעיינים בחוק העונשין, על פיו. עובר ייחשב "אדם" לעניין עבירות ההמתה אך ורק משעה "שיצא כולו חי מבטן אמו", בין אם נשם בכוחות עצמו ובין אם לאו, בין אם יש לו מחזור דם משלו ובין אם לא ובין אם נכרת חבל הטבור שלו או שטרם נכרת.

גם סעיף 1 לחוק הכשרות המשפטית מגדיר כל אדם ככשר לזכויות החל מרגע תום לידתו.¹⁴ בנוסף, הוחלט להעניק לעובר תוקף משפטי רק כאשר נולד, רק כאשר הוא בעל תוקף משפטי הוא זכאי לזכויות, יש חילוקי דעות רבות בישראל לגבי מתי העובר נהפך לאדם בעל זכויות. יש האמורים כי העובר הוא אכן אדם, אך אינו כשר לזכויות ולחובות, כי אין לראות בעובר אדם, והוא הופך לכזה רק עם גמר לידתו.¹⁵

לפי סעיף 1 בחוק הכשרות המשפטית מוזכר שם כמו האמור להעיל, שרק כאשר העובר מוכרז אדם קובע הוא כשר לזכויות ולחובות מגמד לידתו ועד מותו. הבעיה כי אין אזכור בחוק מי הוא האדם המוכרז כאדם.

לפי האמור להעיל, ניתן להבין שלעובר, על פי המשפט הישראלי, אין זכות לחיים לפני רגע היוולדתו, והאם היא האחראית באופן מלא על תקופת עוברו.

¹⁴ גם לעובר יש זכויות, עו"ד נירסלוביץ 12.5.2014
¹⁵ "מעמד העובר במשפט הישראלי", טובה סברג-כהן רפואה ומשפט גיליון מס' 28 - מאי 2003

פרק חמישי

עמדתו של האב בעניין החלטת ההפלה

מן הנושא עולה סוגיה מהו מעמד האב בהחלטה על ההפלה, האם יש לו זכות בדבר ההחלטה, והאם הוא יכול לדרוש את הילד למרות רצונה של האם להפלה? פרק זה עוסק בשאלה זו הן במשפט העברי והן במשפט הישראלי על כל רבדיה וננסה ומנסה למצוא לה פתרון. המקורות של זכויות האב בנושא ההפלה בתקופת המשפט העברי דלות, ואין אזכור לזכויות הגבר בעניין זה.

במשפט הישראלי מוזכרות יותר זכויות הגבר בעניין זה.

ניתן ללמוד לפי פסק הדין פלונית נגד פלוני¹⁶, (ערעור אזרחי מס' 413/80).

בפסק דין זה מסופר על זוג נשוי משנת 1975, זוג אשר יש להם ילדה, והאישה שוב הריונית.

האישה ההריונית מבקשת לעשות הפלה בטענה שהגבר מכה אותה. לכן, היא החליטה לחיות בנפרד מבעלה וביקשה מהוועדה אישור לעבור הפלה, על פי החוק. לטענת הבעל, הוא אינו מוכן שהאישה תעבור הפלה מפני שהעובר גם שלו, ויש לו זכות החלטה בנושא ההפלה.

ביהמ"ש המחוזי החליט שהאב יכול להיות נוכח בפגישת הוועדה בשני התנאים הבאים:

1. האב לא יעכב את הודעה- יגיע לוועדה בתאריך שנקבע ולא ידחה אותה מפני שבזמן הזה שהוא, כביכול, דוחה את הוועדה- ההיריון נמשך, ולכן ההפלה יכולה לסכן את האישה.

2. האישה תוכל להיות נוכחת בעת הופעת הבעל, או שתוכל להגיב על טענותיו, אם תרצה בכך.

לפיכך, ניתן לראות שזכות הגבר בהחלטת ענין ההפלה דלה ביותר מפני שהאישה נושאת את העובר ועוברת את כל התהליך הפיזי והנפשי, ובכך מסכנת את חייה ובריאותה. על פי מקרה זה ניתן להבין שאין שוויון במעמדי הגבר והאישה בנושא.

בנוסף על פי המצב המשפטי, נכון להיום, הוא כי לגבר אין כל זכות להתערב בהחלטת האישה

להפסיק את ההיריון.

¹⁶ פס"ד 413/80 ערעור אזרחי פלוני נ' פלונית

הזכות של האישה על העובר מבחינה זו היא מוחלטת ואיננה ניתנת לערעור. גם אם יצטרפו לטענות הגבר שיקולים כבדי משקל, אין להניח כי בית המשפט יעניק לו סעד כלשהו שיפריע לאישה בהחלטה.

ישנה בעיה המתעוררת בסוגיית ההפלות בין בני הזוג והיא מהי מידת האחריות והחובה של בין הזוג בעת ההיריון, להבדיל מחובתו כלפי התינוק לאחר הלידה. העובר הנמצא בבטן האם אינו בעל זכות תביעה, ולפיכך ייתכן מאוד כי לבן הזוג אין עדיין כל חובה כלפיו בעקבות מקרים אלו בית המשפט מחליט להטיל סנקציות על אב העובר, כגון: עיכוב יציאה מהארץ (על פי תביעת בת זוגו ההרה) בהסתמך על הזכויות העתידיות של התינוק כאשר הוא עדיין עובר. ניתן להסיק שכאשר ישנו מאבק בין דעות המינים, ניגוד וסתירה בין המינים, החלטת האישה היא זו שקובעת ובעצם גוברת על דעת הגבר בנושא, כלומר כשיש ניגוד עניינים בין האישה לבעל - זכותה של האישה גוברת.

זכות זו של האם להחליט על גורל פרי בטנה נגזרת מהזכות לאוטונומיה של האישה על גופה. ניתן לראות על פי אירווע¹⁷ כ שחייל הכניס להריון אישה, האישה רוצה להשאיר את העובר אך מנגד עומדת דעת הגבר, והוא דורש שהאישה תפיל את העובר.

בית הדין לענייני משפחה הורה למחוק את תביעת החייל להוציא צו הפלה לחברתו לשעבר. לדברי השופטים, זכותה של האישה ללדת גוברת במקרה זה על חוסר רצונו של הגבר להיות אב. בית המשפט קיבל את עמדת האישה ואמר שעיקרון קדושת החיים וזכותה של האישה על גופה גוברים במקרה זה על חירותו של החייל להחליט על מועד הפיכתו לאב.

¹⁷ החייל דרש הפלה, בית המשפט תמך באישה, קובי מנדל, וואלה news, 14.5.2009

פרק שישי

השוואה בין המשפט העברי למשפט הישראלי

בפרק של זכויות האישה והעובר ניתן לראות את ההבדל החד בין המשפט העברי לישראלי בכך שבמשפט העברי הזכות של האישה נשללת ממנה במקרים מסוימים, וזכותו של העובר גוברת על זכותה של האישה- מכאן אפשר לראות שבמסגרת המשפט העברי הודגש ערך החיים של העובר על פני זכות הבחירה של האישה בעניין ההפלה, ומהרגע שצומח באישה נפש העובר אסור להפילו לעומת המשפט הישראלי.

בנוסף, במשפט העברי יש פרימיטיביות ויושנה לגבי מעמד האישה ושוויונה החברתי. בעבר לאישה הרה לא הייתה הזכות להפיל את עובריה, וכך נלקחה ממנה זכות הבחירה, אלא אם כן ההיריון פגע בבריאותה וסיכן את חייה, וכך הייתה לה את האופציה להפיל את עובריה. ברגע שיצא רובו של העובר מגוף אמו אסור לה להפילו, אפילו אם ישנו חשש לבריאותה או לשלמות גופה. לעומת ימינו, המעמד החברתי של האישה עלה, וכך זכויותיה- לאישה יש את הזכות לבחור האם להפיל את עובריה או להשאירו, אבל לא בחירה מלאה מכיוון שישנה ועדה הקובעת לפי מצבה של האישה (חברתי, פיזי, נפשי, כלכלי, גילה וכו') וכך יש לה בחירה חלקית בעניין הפלת עובריה. לעובר אין לו את היכולת להתבטא כלפי ההחלטה על חייו, ובכך נשללת ממנו הזכות לבחירה חופשית האם לצאת לאוויר העולם או למות בגופה של אמו.

ניתן לראות שעם השנים עמדתה של האישה וזכויותיה גברו ועלו, ויש לה חלק גדול בהחלטת ההפלה וההחלטה על גופה האישי, ואין קובעים בשבילה כמו במשפט העברי, ולעובר בדיוק ההפך, בימנו נשללות ממנו הזכויות לעומת המשפט העברי שהזכויות של העובר גוברות על זכויות אמו.

בפרק של מעמד הגבר בעניין ההפלה, במשפט העברי ניתן להבין שלגבר ישנם זכויות רבות לעומת זכויות של האישה על העניין ההפלה, מכיוון שבתקופה זו לגבר היה עמדה שבה יכל להחליט על האישה ועל העובר, כי מעמד האישה היה נחות, וגם הגבר היה חלק בהיווצרות ההיריון.

בס"ד

כיום על פי המשפט הישראלי, לגבר אין דעה, אין זכויות, ועמדת האישה גוברת על עמדת הגבר ועל דעתו בהחלטת עניין ההפלה. גם אם ירצה לקחת חלק בוועדה, ישנם תנאים מסוימים בעוד לאישה אין תנאים בכלל.

השוואה בין שני הדינים הלן:

<u>עמדת האישה</u>	<u>עמדת הגבר</u>	<u>עמדת העובר</u>	
נחות	גבוה	גבוה	משפט עברי
גבוה	נחות	נחות	משפט ישראלי

ביבליוגרפיה

1. "הפלה" אנציקלופדיה הלכתית רפואית ליקט ערך והעיר: פרופ' אברהם שטינברג כרך ו', ירושלים תשנ"ו 1996.
2. "הפלה מלאכותית לאור ההלכה", דב ארליך, הרקע הרפואי להפסקת היריון כמבוא לדיון הלכתי אתר "דוקטורס".
3. "פניני הלכה", הרב אליעזר מלמד.
4. "הפלות מלאכותיות בהלכה ובחוק הישראלי", דניאל סינקלר, פרשת משפטים, תשס"ה, גיליון מס' 195.
5. בעד ונגד הפלות יזומות בישראל ובעולם, הצעת חוק ביטול ועדת הריונות (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011.
6. "מעמד העובר במשפט הישראלי", טובה סברג-כהן רפואה ומשפט גיליון מס' 28 - מאי 2003
7. "גם לעובר יש זכויות", עו"ד ניר יסלוביץ' אתר המשפט הישראלי פסק דין, www.psakdin.co.il, 12.5.2014.
8. "זכות האישה לגופה-הזכות לאימהות", דר' נילי טבק, פורמה צור, רחל רכס.
9. "למי שייך העובר"? זאב ולנר. <http://www.psakdin.co.il>. 26.11.2000.
10. זכות ההולדה השלילית, הפורטל האישי לגירושין ומשפחה [/http://www.gerushin.co.il](http://www.gerushin.co.il)
11. "הפסקת הריון" - היבטים משפטיים, מוסריים והלכתיים, ד"ר מרדכי הלפרין בתוך: רפואה ומשפט, 27 (2002), עמ' 84-90.
12. "הפסקת הריון" - היבטים משפטיים, מוסריים והלכתיים, גילי בנארי (2012).
13. ספר הלימוד- זכויות האזרח
14. המקרא, ספר בראשית, פרק ב', פס' 18-24.

15. "הפלה - ההחלטה שלך", ד"ר רונית עיר-שי, ינואר 2013.

16. "פס"ד 413/80 ערעור אזרחי פלוני נ' פלונית", בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים [1.7.80, 15.7.80, 25.3.81] לפני השופטים מ' שמגר, מ' אלון, ה' בן-עתו.

17. <http://news.walla.co.il/item/1485178> "החייל דרש הפלה, בית המשפט תמך באישה", קובי מנדל, 14.5.2009.

נספחים

פסקי דין:

1. הכנסת השמונה-עשרה, הצעת חוק ביטול ועדת הריונות (תיקוני חקיקה), התשע"א –
3212/18/פ, 2011
2. פסק-דין בתיק דנ"א 2401/95
3. פלוני נגד פלונית, ערעור אזרחי מס' 413/80

כתבות:

1. היא רוצה לעשות הפלה, הוא מתנגד לכך בתוקף, ynet ידיעות אחרונות
2. החייל דרש הפלה, בית המשפט תמך באישה, וואלה news